Universitätsbibliothek Wien
I
305.248
INCUNABEL

E. S.

Beigebunden:

Bulla canonizationis S. Leopoldi Marchionis
Rome s. a. [1490]

Pavinis, J. Francisc. de, Oratio Passau 1485

1

Bulla Canonizationis San
cti Leopoldi Marchionis/:

Innocencius Epūs ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad ppe/
tuā rei memoriā. Sacroſctām mrem ecclīaꝫ
aſtitiſſe a dextris dei reginaꝫ in veſtitu de au/
rato circūdatā varietate nō ab re p ꝓphetaꝫ tradit. Re/
gina. equidē ꝙ illi regi dn̄o. per quē reges regnāt. et prin
cipes iuſticiā faciūt dispōſata ſit. Unica ei⁹ columba. luna
pfecta in eternū Arcturus per girū nocturna ſpacia per
enni lumīe illuſtrās. Lucifer. qui neſcit occaſuꝫ. Auroꝛa
hic in crepuſculo caligātis ſecli coruſcans. et in die luci
dū in regno celoꝝ ſeſe diffundēs. Regina ꝙ illi ſeruiat
Cui ſeruire regnare ē Illi fidē habeat Illi ſe totā cōmit
tat. Regia ꝙ xp̄i fidles ſub vmbra alaꝝ ſuaꝝ extrēo ter
rere ad regna celoꝝ pducat. Ubere d celo pleno lactet.
atqꝫ iebriet. ex mīſeris erumnis nos eripiēs regni celeſtis
cuꝫ xp̄o dn̄o pticipes efficiat. In veſtitu inquit de au/
rato. Ueſtimētū ecclīe ſcāꝫ fideliū vitā eſſe ꝓfitemur.
Nam ſicut tota ecclīa veſtimentū ē xp̄i rdemptoꝛis nr̄i
Ita fidles quoqꝫ ei⁹dē ecclīe veſtimētū eē arbitramur.
Ueſtimentū ſcilicꝫ nō hn̄s maculaꝫ p pc̄tm̄. neqꝫ rugā p
duplicitatē. Sed p iuſticiā m̄dm̄. p ſimplicitatē coꝛdis
tenſuꝫ veſtimentū Innocēcie q̄ hō a deo plaſmatus ac
cepit male a ſerpēte pſuaſus pdidit. adquā recuperendā
pn̄ia ꝛ dei mīa induimur veſtimētum deauratū ſplēdo
re ſapientie aureo perlucens: Clara eniꝫ eſt ſapientia. q̄
nūq̄ marceſcit. facile videtur ab hys qui eam diligunt
et inuenitur ab hys qui eam querunt. Doctrix eſt diſci
pline di. electrix operuꝫ illius. qua nihil locupletius q̄
operatur omnia Artifex omniū que apud turbas clari
tatem et honoꝛem apud ſenioꝛes preſtat veſtimentum
deauratum perfectione auri. ideſt iuſticie. qua nihil hu
mano generi vtilius Dilectione diſcipline ex qua cuſto
dia legum emanat. Legum autem cuſtodia. ꝯfirmatio

eſt incorruptionis. At vero incorruptio facit nos eſſe deo proximos. per quā beatitudo eterne vite a nobis cō‑paratur. Circūdata eccl'ia dicit varietate grāꝝ. admiſtra‑cionū. et officioꝝ. Juxta verbū Apl'i. Diuiſiones grāꝝ ſunt. Idem aūt ſpūs eas ꝯferēs. Diuiſiones admīſtratio‑nū ſunt. idem aūt dñs. et diuiſioēs opacionū ſunt. idem vo deus q opat oia in oibus. Ccūdata varietate ptātis. ordinis. ſtatus. et variaꝝ eccl'iaꝝ decore que veluti ado‑leſcentule. hāc de qua eſt ſermo catholicā eccl'iā. quaſi matrē obſeruāt. nō vetuſte p culpā. ſꝫ nouelle p grāꝫ. nō ſenio ſteriles. ſꝫ ad ſpirituali ꝯgrue fecūditatē. et no‑ua ſp ꝓle pullulātes. Naꝫ a iuſto abel. Unde eccl'ie exor‑dia trahim⁹. In hāc vſqꝫ diē quot ſctōs orbis traꝝ ha‑buit. tot q̄ſi palmites ꝓtulit. Ex qbus varij indites ſur‑culi in hac vinea nr̄a Sabaoth quā licet imeriti pſtāte dño ſortiti ſum⁹ excolendam ſerunt. Ccūdata varietate qꝺ alia triūphātis. alia militātis eccl'ie ſpēs exiſtat. De triūphāti dñi ſpōſione re ꝓmittit. Ego ero eis quicqd ab hominibus iuſte deſiderari poteſt. Ero illis honor. glo‑ria ſalus. et vita virtus. et copia. pax. et oīne bonū. Mi‑litās aūt eccl'ia funde nō inepte aſſimilat. Nā ſicut fūda in girū vſata lapides excūt. qbus adūſarij feriunt et go‑lyas ꝓſternit. Ita ex ſcā eccl'ia dū p varias ꝓcelles. et tēpeſtates fluctuātis hui⁹ ſeculi. p tribulationū ccitus rotat. fortes viri ꝓdeūt. qbus q̄ſi lapidibus iniqueꝝ corda tūdūt. et de hoſte hūani generis nequiſſimo a xp̄i tironibus triūphatur. Hāc ipāꝫ eccl'iam deus omnipo‑tens mira quadā diſpoſicione. et poteſtate fundauit. p̄‑cioſo vnigeniti filij ſui domini noſtri iheſu criſti ſanguie dotatam eſſe voluit. Multiplici ſpiritus ſancti gratia ornauit. Apoſtolorum ſimplicitate et fide roborauit quos ignaros delegit. vt populos non tā ſermo illoꝝ. ꝙ cauſa ad credendū adduceret. Martirum tormen‑tis cruciatibus. ꝯſtantia et tropheis ſtabiliuit. repleuit ſtā

paulisꝑ. Quinymo ꝯfuſa. infidelitatis ſeuicia. ⁊ inimico
homine ſup ſemiante zizania. creſcēte mltiplicataqꝫ he
reticoꝝ prauitate. Doctoꝝ celeſti doctrīa illuſtrauit. ⁊ de
mū ꝯfeſſoꝝ vginū alioꝝqꝫ ſctōꝝ in trepida ꝯfiſſiōe ſo
lerti cura exēpliſqꝫ ymitatōe digniſſimis. aduſus ſatha
ne inſidias ccūdedit. Inter aūt alia ſaluberrima ſctita
tis exēpla. Diuīa mīa ſidus quoddā mōo fulgere dedit
btm̄ leopoldū Auſtrie principē. piū Marchionē cogno
mēto appellatū. Innncēcie. ſapiēcie ⁊ iuſticie. veſtimē
tis qbus veſtiri eccliaꝫ ꝑdiximus. decoꝝ. bonitate. mā
ſuetudīe. atqꝫ clemētia ꝯſpicuū. ſimplicitate. ꝯtinētia.
ac munificēcia ꝑclaꝝ. Cuius integritas vite ſctimonia.
hūilitas. pietas. fides. adeo apud criſti fideles inualue
runt. vt vna omniū germanoꝝ voce. pro ſctō hactenus
celebratus fuerit. Cuius liberalitatē xpianeqꝫ rligionis
cultū. Non nulla monaſteria ⁊ quidē celeberrima. ab eo
cū ampliſſimis cenſibus ꝯſtructa Alia etiā magno ſum
ptu illuſtrata. abunde teſtantur. Hic princeps optimus
ſacerdotes ⁊ viros religioſos admodū coluit. Sūmoſ
qꝫ pontifices. tanta veneracione ꝓſecutus fuit. vt ab
Innocencio ſcdo. romano pontifice. ꝑdeceſſore noſtro
Peculiaris Sancti petri filius appellaretur. ⁊ apoſtoli
ca ꝯmēdatione. atqꝫ ea plenariamq̄ vulgo dicunt abſo
lucione dignus. ab eodē Innocēcio etiā mortuus iudica
tus fuerit. Hic vir dei. in ſummis opibus educatus. In
magna peccandi licencia ꝯſtitutus. coniugalibus curis
Implicitus principatus regimine impeditus ſedulo ta
men pietatis et miſericordie munera ſubibat laſſos ro
borans. vacillantes confirmans. appreſſos ſubleuans.
inopes fouens. inter curas domus. inter coniugales
anxietates. inter affectus pignorum. inter multiplices
principatus ſolicitudines. inter ſtudia tot laborum. In
maculatum ſeſe ab hoc ſeculo cuſtodiuit. et temporalia
tractando eterna diſpoſuit Quadraginta annis prin-

ēlpatum auſtrie regēns. et qđ maius eſt illis ꝑcipue tem
poribus. quibus ꝓpter heinricoꝝ patris. et filij mutu
as ꝯcertationes. ꝛ poſtea ꝓpter heinrici q̄rti cū lota/
rio acerrimas ꝯtentiōes. in germania bellis incendijs
et agroꝝ vaſtationibus. tumultuatum eſt ſumma cum
iuſticia. humilitate. et trāquillitate cūcta adminiſtrauit.
et alijs cede et ſāguine madentibus. creditā ſibi auſtrie
ꝓuinciā In diutina pace continuit. quibus ex meritis
eterne retributionis. ꝛ pacis premia. a deo optio max
imoꝙ. qui centuplicato fenore merita hominū pēſat.
eſt conſecutus. Pretendāt nūc huius ſeculi amatores ad
peccata excuſanda. ꝯiugales. familiares. Ciuiles. aut re
galis. ſolij moleſtias. ſeculi illecebras. et tēptaciones.
leopoldi exemplo diuina ꝓuidētia eos circūſcripſit. ex
cuſatiōes omēs circūuenit. aditum humane tergiuerſa
tōis ꝯcluſit. et quaſi araneaꝝ telas cōmenta. hūane fra
gilitatis diſrupit a deo creati et redempti deum debi/
tis honoribus non colimus ꝛ qđ dolentes ex intimis re
ferimus. Illum non tātū negligimus. ſed blaſphemā
ſepenumero. Adhibita ſunt precepta diuine et humane
legis. ꝑceptis obtempare tergiuerſamur. Addita ſunt
celeſtis premia glorie. Indicta penarum diuerſa gene/
ra. Cenſura correctionis inuenta. ab illis faciē quaſi re/
belles auertimus. ſanctoꝝ varia exempla ante oculos
noſtros propoſita. Ipſa quoqꝫ imitari cōtumaciter re/
cuſamus inbecillitatem noſtram ſeculi ſolicitudines.
cum de ſalute noſtra agitur cauſamur. leopoldi nobilis
principis coniugati. ac multorum filiorum ac ſubdito/
rum cura irretiti. clariſſimo exemplo admonemur. vt
omni excuſatione ſemota per hec temporalia ita caute
ambulemus. Ita ſancte nos exerceamus. vt eterna nō
ammittamus. Allecti ſpe momentanee huius ꝓſperi/
tatis ppetuitate glorie celeſtis non fraudemur. Sed mū
di moleſtias illecebras. aut dignitates contemnende.

ad celeſtem patriam totis viribus contendamus. Hu/
ius beati leopoldi ſanctimoniam deus omnipotens in
numerabilibus miraculis ad eius inuocacionem editis
cōꝓbauit. miraculis ꝑfecto. que tum in facti ſubſtācia.
tum in eo qđ factum fuit. tum in modo faciendi. et or/
dine. vim. et poteſtatem. tocius nature exceſſerunt.
Quis enim non miretur. cum audiat ꝑ dei eterni miſeri
cordiam. Implorato leopoldi auxilio. paraliticos. Ar
theticos. febricitantem. podogra laborātem. priſtine
valitudini Illico reſtitutos. Quis non magnalia dei.
In hoc ſancto agnoſcat. Cum videat intercesſionibus
eius Claudos recte ambulaſſe. apoſtematibus mortife/
ris Infectos liberatos. In carceribus conſtitutum. pe/
dicis manicisꝙ vinctū pforamen vnde hominis inpoſſi
bilis exitus erat eductum euaſiſſe. In varys vite peri/
culis poſitos. illeſos ſeruatos eſſe. Quis non tota men
te obſtupeſcat. et deo optimo maximoꝙ preconia ma/
nifeſta dicat. cum liquido depꝛehendat. meritis ac pre/
cibus huius ſancti viri mortuos ſuſcitatos. Mutos lo
quendi facultatem adeptos. Cecos illuminatos. Sur/
dis auditūreſtitutū eē. Maxia ſunt hec ſctitatiſ ⁊ diuie
apꝓbatōis ſigna. hūanā expctācōez ac ſpē excedētia. ⁊
tñ clariſſimis documētis cōꝓbata ſunt. Quiymo. Ab
anno xpi. Milleſimo cēteſimo et trigeſio ſexto. quo
leopoldus vita functus. ex terris ad celeſtē ihrlm trā
ſiuit. in nrā vſꝙ tempora. et preſentez diem. magis ac
ꝙmagis māifeſtata. mira de illo ex mētib⁹ hoim. In
auſtria ꝑcipue. ⁊ ꝑ omēz danuby ripam. duocio celit⁹
īfūdit. In credibile dctū q̄ntacū venācōe corp⁹ e⁹. qđ
īmōaſtēio btē ſp vgis ⁊ mris dī marie. ab eo ɔdito in
loco qđ nouū Clauſtriburgū appellat̄ patauieñ dioceſ.
ſepultū ē. a xpifidelib⁹ viſitet̄. qb⁹ votī celebret̄ pia e⁹
meōria. meōratu dfficile eēt quot ⁊ q̄ntis tabell. ⁊ ima
gib⁹ illi dicatis exornet̄ q̄nta lūiarioꝝ copia pluſtret̄

Procūbit ſupplex an̄ tumulū languēciū. ꝛ rogancīū tur ba. Opem leopoldi implorās. Nec expectacōn irritata diſcedit. Huius veneracōn ꝛ ꝑ mltoꝝ pploꝝ ſalute. Rudolfꝰ auſtrie dux ipulſꝰ ē. Ut Innocēcio ſexto huic ſctē ſedi ea tempeſtate pſidēti ſupplicarꝫ. q̄ tūs Leopo/ dum ſctōꝝ cathalago aſcribere dignaret̄. Qui re pſpe cta. quā ſapiētiſſime. de vita ꝛ miraclis ac fama eiuſdē leopoldi ex more inſtitutoq̄ maioꝝ. cū cōſilio ſacri ſena tus. inqſicōnem tūc Archiepo pragen̄. et alys collegis delegauit. Ueꝝ cū ea de re agi ceptaꝫ eſſet. morte Inno cency ſurgentibuſq̄ belloꝝ Inter auſtrales et panoni/ os diuerſis turbinibus. in menſiſq̄ ꝓcellis In eccleſia dei exortis. vſq̄ ad tempora pauli ſcōi ꝑdeceſſoris nr̄i inquiſicio intermiſſa eſt. Cariſſimo autē in criſto filio friderico Romanoꝝ imperatore Auguſto prelatis et principibus germanie. aput eundem paulum multis ꝑci bus tam ſancti viri canonizacionem. abſolui petentibꝰ Tribus ſancte Romane eccleſie Cardinalibus. de fratꝝ ſuorum conſilio. demandatum eſt A pontifice prefato vt ſolemnem inquiſicionem. ea in re adhiberent et pro ceſſus conſuetos. Tum per ſe. Tum per ſubdelegatos fa cerent. qd̄ magna ex parte confectum erat. cum euoca/ to ad dominum paulo. Sancte memorie. Sixtus quar tus. predeceſſor noſter in hac ſancta ſede. diuina proui/ dentia conſtitutus eſt. Iterandas ergo preces et ve hemencius agendum apud Sixtum. Imperator pre lati Ac principes predicti duxerunt. Ut tam ſanctum opus Canonizacionis cepte. perficeret. Is vt cercior fide que de miraculis et vita leopoldi afferebantur. p/ ciperet. Uenerabili fratri noſtro. Marco Epō pre/ neſtin̄. tunc tituli ſancti Marci presbitero Cardinali ꝛ in germania legato. vt ꝑ miſſa ꝑcunctaret̄ iniūxit Qui locupletiſſimā ōīſſ oībꝰ r̄laciōeꝫ. ꝑ publica acta. ꝛ legit timos ꝓceſſꝰ. eidē attulit. de hic ꝓceſſibꝰ ꝛ actꝫ publicis

magna cū diligētia p venerabiles. R. epiſcopū portueñ
et M. predictum preneſtiñ illo tempore Epiſcopū aſſūp/
tum. Ac f. Sancti Ewſtacby Dyaconum Cardinalem.
Cōmiſſarios diſcuſſis ꝓuata prio rlatiōe eidē Sixto fa/
cta. p⁹ modū in ſacroſenatu rferēte pdctō venerabili frē
R. Epo portueñ. dilucide re examīata. et ex illoꝝ ſnīa.
Canonizatōe ꝯcluſa. Sicut dño placuit. Sixto vita fū
cto. Nobis q eidē in onere et honore p diuiaꝫ miaꝫ licet
indigni ſucceſſim⁹. rſeruatū ē. vt ſupmā manū tātē ap
ꝓbatiōi apponerem⁹. Cōſilio Itaqꝫ hito. rurſus vene/
rabiliū fratꝝ nroꝝ ſcē romāe eccl'ie Cardinaliū publi
ca ꝯciōñ oīa ꝓut ex ordine geſta erāt. leopoldiqꝫ vitā.
miracla. et reliq̄ merita paduocatū Cōſiſtoriale ꝓponi
curauimus. Demū vocatis oibus. q in Romana curia ꝺ
gūt platis. infrequēti eoꝝ ꝯſeſſu aſiſtētib⁹ nobis eiſdeꝫ
Venerabilib⁹ frib⁹ nris ſcē Romāe eccl'ie. Cardialib⁹
Singloꝝ vota platoꝝ ſtrutati fuim⁹. Quib⁹ ſpūs ſcī
grā coopāte. maib⁹ pedibuſqꝫ vt aiūt in eā ſniaꝫ ꝯuenie
tibus. Q ꝺ leopoldo merito ſcūs a nobis Canonizādus
eſſꝫ. Hūc in locū et publicū ſuggeſtū hac ipa die ꝯſcēde
re ꝺcreuim⁹. vt opitulāte dño votis ꝑcibuſqꝫ fidelium
adiuuātibus. Ipm leopoldū ſcm̄ diffinirē⁹ et ꝓ ſcō ve
nerari debere ab vniūſis et ſinglis xpīanis mādaremus
Sicqꝫ hodie ſermōe p nos hito. rc dina pacta et reliquis
ſolēnitatibus adhibitis ad hāc ſcīſſimā Canonizaciōm
ꝓcedēdū duximus. Cū aūt verbo ſapiētie dñs affirmet
homini qui eum laudauerit. et dilexerit deum qui fecit
illum quod in medio populi ſui exaltabi' ur. In plenitu
dine ſcā admirabitur. In multitudine electorum habe
bit laudem. et inter benedictos benedicetur. Miruꝫqꝫ
in modum leopoldus in medio populoruꝫ exaltatus ſit
plenitudine celeſtis gracie. admirabilis refulgeat.
Reſtat vt noſtra ap ꝓbatiōe inter electos. et ſanctos dei
laudet. Int̄ bñdctōs bñdicat. q illi abūde imparciemur

Bleum inter ſanctos eccl'ie adnumerandum. p ſancto venerandū. atq publicis et ſolemnibus ſupplicationibus votiſq īmiſſaꝝ celebrationibus alyſue diuinis officys: Inuocandum aplica auctoritate iudicauerimus: Ad laudez igitur eterni dei. Indiuidue trinitatis pris et fily et ſpiritus ſancti. Ad fidei katholice robur et ornamentuz. Ad religionis criſtiane cultum augendū. Auctoritate dni noſtri iheſu criſti Ac beatorum Petri ⁊ pauli apoſtoloꝝ Et noſtra de venerabiliū fratrū noſtroꝝ conſilio ſtatuimus. diffinimus. et pnunciamus. Sanctum leopoldum auſtrie Marchionez. ſctoꝝ Catalago aſcribendū. et publica veneratione p ſctō obſeruādū. Sicut ⁊ nos illum inpntiaꝝ manifeſta voce. ſctoꝝ Catalago annectimus Ac minoꝝ pfeſſoꝝ numero adiūgimus. publice ſctm̄ diffinimus. pfitemur. et veneramur. Statuētes feſtū eiuſdē. die decimoſeptio kalend' Decembris debere celebrari. ⁊ ipo feſto eius ſepulchꝝ. qd in pdicto monaſterio exiſtit viſitantibus. ⁊ pmanutentiōe dicti monaſtery manus porrigentibus adiutrices. Septem annos et totidez. Quadragenas indulgēcie. In forma eccleſie miſericorditer ppetuis tempoꝛibus ↄcedimus. Nulli ergo omīno hominū liceat hanc paginaz nr̄i ſtatuti. diffinicionis. pnūciatiōis. annexionis. adiūctionis. pfeſſionis. venerationis. et ↄceſſionis. infringere. vel ei auſu temerario ↄtraire. Siquis aūt hoc attemptare preſumpſerit. indignationē omnipotentis dei. ac beatoꝝ petri ⁊ pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſuꝝ. Datū. Rome. Apud ſanctum petꝝ Anno incarnationis dominice. Milleſimo quadringētesimo octuageſimoquarto. Octauo Idus January pōtificatus noſtri. Anno primo: